

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 47/2025-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátska kancelária Perhács s.r.o., Jelenec 353, proti postupu Okresného súdu Malacky v konaní vedenom pod sp. zn. 3T/1/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 21. novembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Malacky (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3T/1/2023 (ďalej len „napadnuté konanie“). Navrhuje tiež prikázať okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov, priznať jej primerané finančné zadostučinenie 9 500 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z obsahu pomerne obsiahlo koncipovanej ústavnej sťažnosti a ostatného spisového materiálu vyplýva, že sťažovateľke bolo uznesením vyšetrovateľa odboru kriminálnej polície, 2. oddelenia vyšetrovania Okresného riaditeľstva Policajného zboru Malacky (ďalej len „vyšetrovateľ“), ČVS:ORP- 043/2-VYS-MA-2019 z 3. októbra 2019 vznesené obvinenie pre pokračovací zločin podvodu podľa § 221 ods. 1 a ods. 3 písm. c) Trestného zákona s poukazom na závažnejší spôsob konania podľa § 138 písm. j) Trestného zákona v súbehu s prečinom porušovania práv k ochrannej známke, označeniu pôvodu výrobku a obchodnému menu podľa § 281 ods. 1 Trestného zákona. Proti predmetnému uzneseniu sťažovateľka podala v zákonnej lehote sťažnosť, ktorá bola 22. novembra 2019 prokurátorom Okresnej prokuratúry Malacky (ďalej len „prokurátor“)

zamietnutá ako nedôvodná. Prokurátor podal na sťažovateľku obžalobu 2. januára 2023. Opíšu chronologický priebeh napadnutého konania sťažovateľka uvádza, že 10. januára 2023 podala na okresnom súde návrh na odmietnutie obžaloby a vrátenie veci prokurátorovi podľa § 241 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku, alternatívne na zastavenie trestného stíhania sťažovateľky podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Okresný súd vo veci sťažovateľky rozhodol trestným rozkazom sp. zn. 3T/1/2023 z 31. júla 2023, ktorým sťažovateľku uznal za vinnú a proti ktorému táto podala 28. augusta 2023 odpor. Po podaní odporu okresný súd trestnú vec sťažovateľky prejednal na hlavnom pojednávaní až 26. júna 2024 a následne uznesením z 8. novembra 2024 rozhodol o pribratí znalca do konania z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatrie.

2.1. Podľa názoru sťažovateľky je dĺžka trestného konania ako celku od momentu vznesenia obvinenia (3. októbra 2019) do momentu podania ústavnej sťažnosti (21. novembra 2024) v trvaní viac ako 5 rokov neúnosná. Sťažovateľka poukazuje na obdobia absolútnej nečinnosti okresného súdu v súhrne 23 mesiacov, a to konkrétne od podania obžaloby 2. januára 2023 do vydania trestného rozkazu 31. júla 2023 (7 mesiacov), od vydania trestného rozkazu 31. júla 2023 do hlavného pojednávania 26. júna 2024 (11 mesiacov), od hlavného pojednávania 26. júna 2024 do vydania uznesenia o pribratí znalca 8. novembra 2024 (5 mesiacov).

2.2. Písomným podaním z 8. januára 2025 sťažovateľka upresnila svoju argumentáciu vo vzťahu k nevyužitiu inštitútu sťažnosti na prietahy podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku, poukazujúc na to, že v súvislosti s námietkou prietahov v postupe okresného súdu primárne namieta jeho nesprávnu činnosť a neefektívny postup, teda (ne)rozhodnutie o návrhu (to bližšie nešpecifikuje, ale posúdením kontextu je možné vyvodiť, že má na mysli návrh na odmietnutie žaloby z 10. januára 2023, pozn.). Zdôrazňuje, že od 15. marca 2024 sú aj rozšírené možnosti súdu odmietnuť obžalobu a vec vrátiť prokurátorovi [§ 241 ods.1 písm. f) a § 244 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku]. Okrem zistenia závažných procesných chýb je dôvodom na odmietnutie obžaloby aj skutočnosť, že táto nespĺňa náležitosti podľa § 235 Trestného poriadku. Okresný súd na pojednávaní 26. júna 2023 mal podľa sťažovateľky reagovať na jej návrh, ale zároveň bolo povinnosťou konajúceho súdu rozhodnúť o vytknutých vadách prípravného konania (špecifikovaných v návrhu), čo sa ale nestalo.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Podstata argumentácie sťažovateľky spočíva v tvrdenom porušení základného práva na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, poukazujúc na neefektívnu, nesprávnu a neodbornú činnosť orgánov činných v trestnom konaní a okresného súdu, čoho dôsledkom je neprimeraná dĺžka trestného konania. Poukazujúc na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva k problematike zbytočných prietahov, sťažovateľka v značnej miere prezentuje ústavnému súdu argumentáciu zameranú na meritórnú stránku jej trestnej veci, ktorú predostrela konajúcejmu súdu v rámci svojej obhajoby. V podstatnej časti vytyka okresnému súdu absolútnu nečinnosť a jeho nesústreďený postup, keďže nereagoval na zmenu právnej úpravy vo vzťahu k definovaniu minimálnej výšky škody (suma 700 eur, pozn.) pre potrebnú právnu kvalifikáciu skutku, ktorý je sťažovateľke kladený za vinu (ktorá podľa obžaloby mala svojím konaním spôsobiť škodu v sume 388,13 eur, pozn.). Nepovažuje za správny ani postup okresného súdu vo vzťahu k ustanoveniu znalca z odboru psychiatrie až uznesením z 8. novembra 2024, hoci je sťažovateľka dlhodobo liečená v psychiatrickej ambulancii (od roku 2016) a návrh na pribratie znalca podala obhajoba už na pojednávaní 26. júna 2024 (päťmesačná absolútna nečinnosť súdu).

Tiež sťažovateľka zdôrazňuje, že už počas prípravného konania z výsluchu sťažovateľky ako obvinenej (21. februára 2020) vyplynulo, že je závislá na barbiturátoch, v minulosti bola hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení v Bratislave a v období po vznesení obvinenia (od 31. januára 2020 do 14. februára 2020) aj na Psychosomatickej klinike v Pezinku. V prípravnom konaní poukázala na svoje opakované hospitalizácie na psychiatrickom oddelení, čo bolo vyšetrovateľom náležite overované, avšak aj napriek týmto závažným skutočnostiam orgány činné v trestnom konaní nepovažovali za potrebné vyšetriť duševný stav sťažovateľky. Napriek tomu, že došlo k zásadnému porušeniu práv sťažovateľky na obhajobu, okresný súd žalobu neodmietol a nevrátil vec prokurátorovi do prípravného konania. Požiadavku priznať primerané finančné zadosťučinenie sťažovateľka odôvodňuje pretrvávajúcim pocitom právnej neistoty, nepriaznivým dopadom na jej spoločenské postavenie, ale aj na jej osobné a rodinné vzťahy, čo vedie k celkovému napätiu rodinných pomerov.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všetky zákonom o ústavnom súde požadované náležitosti (§ 39, § 43, § 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

5. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 186/2010, I. ÚS 7/2023) a namietané porušenie označených práv sťažovateľky možno posudzovať spoločne.

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí aj pre čl. 6 ods. 1 dohovoru) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

7. Vo fáze predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti ústavný súd považoval v súlade s § 56 ods. 6 vetou za bodkočiarkou zákona o ústavnom súde za vhodné požiadať okresný súd o vyjadrenie sa k jej obsahu. Okresný súd vo vyjadrení sp. zn. Spr 2250/24 z 5. decembra 2024 uviedol chronologický prehľad procesných úkonov realizovaných v napadnutom konaní, z ktorých v podstatnej časti rezultuje, že celková dĺžka konania sa zo všeobecného hľadiska javí ako primeraná. V trestnej veci sťažovateľky po doručení obžaloby 3. januára 2023 konal priebežne, zrealizoval vykonanie jednotlivých lustrácií na osobu obvinenej (register obyvateľov, Sociálna poisťovňa, databáza súdov). Dňa 10. januára 2023 bol súdu doručený návrh obvinenej na odmietnutie obžaloby a vrátenie veci prokurátorovi, alternatívne na zastavenie trestného stíhania obvinenej, a vec bola predložená samosudkyni na štúdium spisového materiálu a určenie ďalšieho procesného postupu. Súd v kontexte prieskumného konania konštatoval, že podaná obžaloba

č. 1Pv 355/19/1106 spĺňa všetky náležitosti podľa § 235 Trestného poriadku s použitím § 234 ods. 1 Trestného poriadku. K podanej obžalobe bol pripojený prislúchajúci vyšetrovací spis, v rámci ktorého boli zabezpečené všetky dôkazné prostriedky, na podklade ktorých bola vo veci podaná obžaloba podľa § 234 ods. 1 Trestného poriadku. Vzhľadom na uvedené súd ustálil, že z hľadiska postupov orgánov činných v trestnom konaní preskúmaním podanej obžaloby č. 1Pv 355/19/1106 nezistil žiadne závažné procesné pochybenia, teda nedodržanie závažných formálnych náležitostí postupov a úkonov v prípravnom konaní, pre ktoré by bolo nutné postupovať v zmysle § 241 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku, teda pre ktoré by bolo potrebné podanú obžalobu odmietnuť alebo vrátiť vec prokurátorovi.

7.1. Okresný súd 31. júla 2023 rozhodol trestným rozkazom, proti ktorému sťažovateľka podala odpor 28. augusta 2023. Vzhľadom na zákonnú potrebu doručiť obžalobu a trestný rozkaz zákonom určenému okruhu subjektov do vlastných rúk súd následne realizoval všetky dostupné zákonné možnosti (vrátane medzinárodnej právnej pomoci) pre doručenie zákonom obligátorne určených listín do vlastných rúk stranám konania. Dňa 19. februára 2024 boli listiny doručené aj poslednému oprávnenému subjektu do zahraničia a spisový materiál bol predložený samosudkyni na ďalší procesný postup. Dňa 15. apríla 2024 samosudkyňa určila termín hlavného pojednávania na 26. jún 2024, ktoré bolo odročené na neurčito, keďže vzhľadom na priebeh hlavného pojednávania (správanie obžalovanej a obhajcom predložená lekárska správa) bolo nutné zabezpečiť aktuálnu lekársku správu od ošetrojúcej psychiatricky obžalovanej na účel zistenia, či zdravotný stav obžalovanej umožňuje, resp. neumožňuje jej účasť na hlavnom pojednávaní. Na základe písomnej výzvy súdu z 22. júla 2024 doručila ošetrojúca lekárka 7. augusta 2024 odpoveď, že vyjadrenie k zdravotnému stavu obžalovanej doručí po jej vyšetrení naplánovanom na 23. august 2024. Následne 30. augusta 2024 ošetrojúca psychiatricka doručila vyjadrenie, že s ohľadom na aktuálny zdravotný stav obžalovanej neodporúča jej účasť na súdnom pojednávaní. Vzhľadom na vyjadrenie ošetrojúcej lekárky súd pribral do konania uznesením z 8. novembra 2024 znalca na účel vyšetrenia duševného stavu obžalovanej, uznesenie nadobudlo právoplatnosť 21. novembra 2024.

7.2. V súvislosti s námietkou sťažovateľky, ktorá súdu vytýka nesprávny postup pri šetrení duševného stavu sťažovateľky (k tomu bližšie bod 3 odôvodnenia tohto uznesenia), je nutné si uvedomiť, že samotná informácia v tom čase obvinenej o závislosti na barbiturátoch a ani potvrdenie o jej hospitalizácii samo osebe nie je dôvodom na obligátorne vyšetrenie duševného stavu. Závislosť na barbiturátoch je pomerne bežná a značne rozšírená v dospeljej populácii (bohužiaľ), pričom jej liečbu bežne rieši ambulantný psychiater. Sama obvinená pri výsluchu v prípravnom konaní konanom 21. februára 2020 uviedla, že dôvodom hospitalizácie bolo ňou nesprávne zvolené dávkovanie liekov, pričom prepustená bola na vlastnú žiadosť. Lekársku správu o zdravotnom stave obžalovanej predložil súdu obhajca až na pojednávaní 26. júna 2024, pričom sama osebe taktiež nezakladala nevyhnutnosť vyšetrenia duševného stavu obžalovanej sťažovateľky (konštatovaná adaptačná porucha a závislosť od sedatív, prehĺbená depresívna nálada).

7.3. Okresný súd ďalej poukázal na to, že vo veci sťažovateľky je 11 poškodených subjektov, ide o vec s medzinárodným prvkom (poškodené subjekty sú v inom členskom štáte EÚ). Spisový materiál pri podaní obžaloby obsahoval 856 listov vyšetrovacieho spisu. Vec je možné vo všeobecnosti považovať za vec bežnej odbornej náročnosti, avšak vyššej procesnej zložitosti. Každá podaná obžaloba s medzinárodným prvkom má svoje špecifiká, ktoré determinujú postup súdu a z toho plynúci časový aspekt, keď je možné vo veci meritórne rozhodnúť, resp. realizovať následné procesné úkony. Rovnako vec komplikuje vyšší počet subjektov, či už na strane obžalovaných, alebo poškodených. Ak sa sťažovateľka snaží navodiť dojem, že v danej trestnej veci

súd prvého stupňa absolútne nekonal viac ako 23 mesiacov, z obsahu spisu takýto priebeh nekonania súdu nevyplýva. Naopak, vzhľadom na rozsiahly spisový materiál predložený súdu spolu s obžalobou a taktiež s prihliadnutím na doručený návrh obhajoby na odmietnutie obžaloby (vytýkané procesné nedostatky prípravného konania) bolo povinnosťou súdu pred vydaním trestného rozkazu mimoriadne pozorne preštudovať rozsiahly spisový materiál pred rozhodnutím o ďalšom procesnom postupe. Taktiež doručovanie písomností súdu vo veci s medzinárodným prvkom predstavuje časovo výrazne náročnejší postup. Bez doručenia zákonom určených listín označeným stranám konania (poškodeným) požadovanou formou však nemožno vo veci procesne postúpiť ďalej. Trestný proces má presne určený postup, ktorý musí byť súdom dodržaný. Preto bolo možné identifikovať dlhšie časové obdobie, ktoré uplynulo medzi vydaním trestného rozkazu a nariadením termínu hlavného pojednávania.

7.4. K správaniu sťažovateľky okresný súd poukázal na to, že lekársku správu o zdravotnom stave obžalovanej predložil súdu obhajca až na pojednávaní 26. júna 2024, pričom sama o sebe taktiež nezakladala nevyhnutnosť vyšetrenia duševného stavu obžalovanej (konštatovaná adaptačná porucha a závislosť od sedatív, prehĺbená depresívna nálada). Až v kombinácii s prejavom obžalovanej na hlavnom pojednávaní ustálil súd potrebu vyžiadania bližších informácií od ošetrojúcej ambulantnej psychiatričky. Po doručení lekárskej správy 30. augusta 2024 súd rozhodol o ustanovení znalca na skúmanie duševného stavu obžalovanej. Nie je teda pravdivé tvrdenie sťažovateľky, že od hlavného pojednávania 26. júna 2024 bol súd opätovne nečinný.

7.5. Vo vzťahu k námietke sťažovateľky o nesprávnej a nesústreďenej činnosti súdu, ktorý vôbec nereagoval na zmenu Trestného zákona účinného od 6. augusta 2024 v otázke výšky škody, čo sťažovateľka vníma ako zásadné pochybenie, ktoré má zásadný vplyv na ďalšie prietahy v trestnom konaní, okresný súd upriamuje pozornosť na to, že hlavné pojednávanie bolo súdom realizované 26. júna 2024, teda ešte pred účinnosťou uvádzanej novely Trestného zákona (ako aj pred jej oznámením), pričom bolo odročené na účel zistenia, či zdravotný stav obžalovanej umožňuje jej účasť na hlavnom pojednávaní a taktiež či sú vôbec splnené podmienky trestnej zodpovednosti obžalovanej v zmysle dôvodov § 23 Trestného zákona. V súčasnosti je do konania ustanovený znalec na účel vyšetrenia duševného stavu obžalovanej. Následne až po doručení znaleckého posudku bude možné určiť termín hlavného pojednávania, kde súd oboznámi obsah znaleckého posudku a taktiež bude vecou ďalšieho postupu súdu sa na hlavnom pojednávaní vysporiadať s právnou kvalifikáciou trestných činov (v závislosti od aktuálneho znenia Trestného zákona), a to aj v súvislosti s procesnými možnosťami, ktoré zákon vymedzil výlučne prokuratúre v rámci dispozície s doručenou obžalobou. Sťažovateľkou tvrdená nečinnosť súdu prvého stupňa v súčte viac ako 23 mesiacov (od podania obžaloby do vydania trestného rozkazu, od trestného rozkazu do hlavného pojednávania a následne do vydania uznesenia o pribratí znalca, pozn.) nezodpovedá obsahu spisu, v danej trestnej veci okresný súd koná priebežne v závislosti od zaťaženia súdneho oddelenia a v postupnosti riešenia trestných vecí tak, ako boli chronologicky podávané na súd, keďže nejde o trestnú vec, ktorej by bola zákonom priznaná mimoriadna, resp. prioritná rýchlosť konania. Tvrdenie sťažovateľky, že súd je „*absolútne nečinný v súčte už viac ako 23 mesiacov*“, je nepravdivé a v hrubom rozpore s obsahom spisu, čo okresný súd vníma ako odsúdeniahodný pokus právneho zástupcu o zavádzanie ústavného súdu.

7.6. K požiadavke sťažovateľky o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia okresný súd uviedol, že berúc objektívne do úvahy všetky okolnosti na strane sťažovateľky a súdu, ako aj povahu prejednávanej veci, nie je podľa názoru súdu možné vo vzťahu k sťažovateľke dospieť k záveru o extrémnej dĺžke konania a už vôbec nie o vzniku nereparovateľnej ujmy na jej strane,

ktoré by odôvodňovali vyšší stupeň ochrany porušeného práva sťažovateľky priznaním finančného zadost'učinenia v peniazoch.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Z obsahu samotnej ústavnej sťažnosti a jej doplnenia ústavný súd považuje za preukázané, že sťažovateľka v priebehu napadnutého konania do podania tejto ústavnej sťažnosti nepodala sťažnosť na nečinnosť v zmysle Trestného poriadku (§ 55 ods. 3 Trestného poriadku, pozn.).

9. Podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku ak je dôvodný predpoklad, že došlo k priet'ahom v príprave prejednávania veci súdom, v určení termínu konania a rozhodnutia alebo k priet'ahom vo vyhotovovaní súdneho rozhodnutia, ktorákoli'vek zo strán môže podať prostredníctvom tohto súdu sťažnosť pre nečinnosť na nadriadený súd, aby určil primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu; ak sa nepostupuje podľa odseku 4, súd musí bez meškania túto sťažnosť pre nečinnosť zaslať spolu so spisom a svojím stanoviskom a so stanoviskom predsedu súdu nadriadenému súdu.

10. Na tomto mieste ústavný súd pripomína, že sťažovateľka vo vzťahu k postupu okresného súdu na pozadí predložených argumentov z pohľadu ich ústavnoprávnej relevancie namieta jeho absolútnu nečinnosť v trvaní 23 mesiacov s presným vymedzením jednotlivých časových období v trvaní niekoľkých mesiacov (bod 2.1. odôvodnenia tohto uznesenia) a dĺžku vedeného trestného konania, preto je o to zreteľnejšie, že sťažovateľka mohla a mala ako účinný právny prostriedok na ochranu svojich práv využiť práve sťažnosť pre nečinnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku. Pokiaľ ide o sťažovateľkou vymedzené pochybenia (primárne prameniace z jej nespokojnosti sťažovateľky s priebehom vedeného súdneho konania) ústiace podľa jej názoru do neefektívneho postupu okresného súdu, ústavný súd konštatuje, že indikované pochybenia v postupe konajúceho súdu nevzhladol.

11. Argumentácia sťažovateľky prezentovaná v doplnení jej ústavnej sťažnosti z 8. januára 2025 (bod 2.2. odôvodnenia tohto uznesenia) smeruje k vysvetleniu, prečo nevyžila inštitút sťažnosti na nečinnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku. S predloženým názorom vedúcim k „*obhajobe*“ zvoleného postupu sťažovateľky, resp. jej právneho zástupcu nemožno súhlasiť. Sťažovateľkou tvrdené pochybenia súdu (nerešpektovanie novely Trestného zákona vo vzťahu k výške škody či oneskorené nariadenie skúmania duševného stavu sťažovateľky) okresný súd vo svojom vyjadrení k obsahu ústavnej sťažnosti vysvetlil a náležite odôvodnil svoj procesný postup (najmä bod 7.2. a 7.5. odôvodnenia tohto uznesenia). K argumentácii sťažovateľky v prospech neefektívnej, nesprávnej a nesústredenej činnosti okresného súdu (bod 2.2. a bod 3 odôvodnenia tohto uznesenia) ústavný súd uvádza, že takýto záver sa javí v aktuálnom štádiu súdneho konania ako neadekvátny. Ústavnému súdu v tejto fáze napadnutého konania neprináleží posudzovať (ne)správnosť postupu všeobecného súdu v trestnom konaní, v ktorom sťažovateľka nedisponuje meritórnym rozhodnutím ani len súdu prvej inštalcie. Prieskum otázky vecnej správnosti rozhodnutia a tomu predchádzajúcich procesných úkonov možno v súdnom konaní dosiahnuť podaním opravných prostriedkov proti meritórnemu rozhodnutiu súdu. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na uplatnenie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorý podporne vedie k záveru, že sťažovateľkou tvrdený nesprávny postup (procesné pochybenia) okresného súdu po premietnutí sa do meritórneho

rozhodnutia by mal byť primárne podrobený prieskumu nadriadeným súdom pri rozhodovaní o podanom odvolaní.

12. Ústavný súd už opakovane judikoval, že sťažnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku možno považovať v zmysle § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde za účinný právny prostriedok, ktorý zákon sťažovateľom na ochranu ich základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorého použitie sú sťažovatelia oprávnení podľa osobitného predpisu – Trestného poriadku (II. ÚS 31/09, IV. ÚS 296/2010, IV. ÚS 113/2012, II. ÚS 531/2017, III. ÚS 263/2021, I. ÚS 82/2023, I. ÚS 83/2023, I. ÚS 496/2023). Obdobný názor vo vzťahu k porovnateľnej právnej úprave § 91 rakúskeho Gerichtsorganisationsgesetz (zákon o organizácii súdov) zaujal aj Európsky súd pre ľudské práva (pozri rozsudok vo veci Holzinger proti Rakúsku z 30. 1. 2001, sťažnosť č. 23459/94, bod 16 a nasl.).

13. Ústavný súd tak po zhodnotení všetkých okolností danej veci opakovane konštatuje, že sťažovateľka vo vzťahu k postupu okresného súdu vo fáze nevyčerpala právny prostriedok na ochranu svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na to, že sťažovateľka nevyužila právny prostriedok ochrany svojich práv, ktorý jej osobitný predpis (Trestný poriadok v § 55 ods. 3) účinne poskytuje a na ktorého použitie je oprávnená, dáva možnosť ústavnú sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní odmietnuť ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde. Ústavný súd dodáva, že aj keď sa z prísne gramatického výkladu § 55 ods. 3 Trestného poriadku javí, že by malo ísť o úplnú nečinnosť, pod takúto nečinnosť je nutné podradiť aj stav, keď súd sporadicky nariadi pojednávanie, avšak s dlhými časovými odstupmi nečinnosti. Na konštatovanie o riadnej činnosti súdu preto nepostačuje, ak vo veci uskutoční ojedinelý úkon (pojednávanie), avšak v ostatnom období je v zásade nečinný (I. ÚS 496/2023).

14. Napriek tomu v snahe poskytnúť sťažovateľke čo najúplnejšiu ochranu ňou namietaných práv ústavný súd pristúpil aj k vyhodnoteniu postupu okresného súdu z pohľadu neprimeranej dĺžky napadnutého konania. Z vyjadrenia okresného súdu a predloženej chronológie procesných úkonov súdneho spisu ústavný súd považuje za preukázané, že tvrdenie sťažovateľky o absolútnej nečinnosti okresného súdu v trvaní 23 mesiacov nie je pravdivé. Okresný súd sa bezprostredne po začatí napadnutého konania vysporiadal s návrhom sťažovateľky na odmietnutie žaloby, resp. zastavenie trestného stíhania z 10. januára 2023, a keďže súd považoval podanú obžalobu okresnej prokuratúry za zákonnú, postupoval podľa § 241 ods. 1 písm. j) Trestného poriadku. Následne vykonávané procesné úkony boli determinované procesnou zložitosťou veci (vyšší počet poškodených a prítomnosť medzinárodného prvku), ktoré objektívne zvýšili časovú náročnosť pri doručovaní písomností každému z dotknutých subjektov. Z obsahu súdneho spisu nevyplýva ani sťažovateľkou uvedená nečinnosť vo vymedzených časových obdobiach (bod 2.1. odôvodnenia tohto uznesenia). Overením aktuálnemu stavu napadnutého konania ústavný súd zistil, že ustanovenej znalkyni bol súdny spis doručený 4. decembra 2024 na účel vypracovania znaleckého posudku v lehote troch týždňov. Znalkyňa sa 16. decembra 2024 osobne dostavila na okresný súd, aby mu oznámila, že sa nevie spojiť ani s obžalovanou, ani s jej ošetrojúcou lekárkou. Okresnému súdu bol 2. januára 2025 predložený znalecký posudok č. 31/2025 z 1. januára 2025. Následne bol daný pokyn účtárni na vyplatenie odmeny znalkyni, po jej vyplatení bude súdny spis ihneď predložený zákonnej sudkyni, ktorá po preštudovaní podaného znaleckého posudku určí ďalší postup vo veci s ohľadom na závery znaleckého skúmania.

15. Vyhodnotením postupu okresného súdu z v kontexte celkovej dĺžky napadnutého konania ku dňu rozhodovania o ústavnej sťažnosti sťažovateľky (2 roky) za súčasného využitia opravného prostriedku (odpor proti trestnému rozkazu, pozn.) ústavný súd nezistil existenciu priesťahov relevantnej ústavnoprávnej intenzite a vzhľadom na to by mohol ústavnú sťažnosť odmietnuť aj ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

16. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v jej petite.

17. Na záver ústavný súd uvádza, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľke, aby v prípade, že okresný súd nedospeje k relevantnému rozhodnutiu v primeranom čase a po splnení všetkých zákonných podmienok predložila ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu